

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

№4

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026
APREL

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari
08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic Resource Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

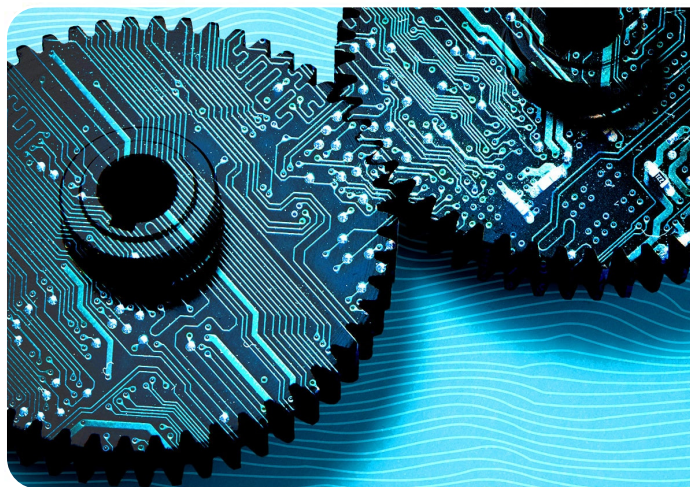
ROAD

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

STRATEGIC INTEGRATION OF BUSINESS PLANNING AND FORECASTING IN INDUSTRIAL ENTERPRISES.....	11
Sharipov K.A., Ismatullayev T.R.	
ВКЛАД БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ В СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ МАХАЛЛЕЙ РЕСПУБЛИКИ КАРАКАЛПАКСТАН: МЕХАНИЗМЫ, ДИНАМИКА И СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ	21
Бабаназарова Гульзар Зиуатдиновна	
BUDJET TASHKILOTLARIDA XARAJATLARNI REJALASHTIRISH VA MOLIVAVIY NAZORATNI TASHKIL ETISH.....	27
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
FERMER XO'JALIKLARINI MOLIVAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDA SUBSIDIYA AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH.....	32
Xakimov Zafar Ibragimovich	
IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA DAVLAT INNOVATSION VA INVESTITSION SIYOSATINING O'RNI	38
Xaydarova Yorqinoy Asqar qizi	
QURILISH SANOATIDA KORXONALARNI MOLIVALASHTIRISHNING NAZARIY KONSEPSIYALARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLARI.....	44
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
ОСОБЕННОСТИ ВЫБОРА СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ МЕТАЛЛУРГИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА	50
Абдуллаева Матлуба Нематовна, Акбарова Муфаррах Мухитдиновна	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ КОМПЛЕКС-КОНТРОЛЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УЗБЕКИСТАНЕ	56
Халтурдиев Айтмурат Маратович	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING ICHKI BELGILARI	64
Saatova Lolaxon Ergashevna	
INNOVATSION YONDASHUVLAR ASOSIDA OZIQ-OVQAT KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISH MEKANIZMLARI	71
Pulatov Abdullo	
MAJBURIY IJRO ETISH CHORALARINI TAKOMILLASHTIRISH: MILLIY VA XORIJIY TAJRIBA.....	76
Axmedov Zafarjon Zokirjon	
МОДЕЛЬ ИНТЕГРИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ ESG-ТРАНСФОРМАЦИИ И ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ЕЁ РЕАЛИЗАЦИИ НА ПРЕДПРИЯТИИ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ	80
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
KORPORATIV KORXONALARDA KAPITALNI BUDJETLASHTIRISH JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	85
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
INNOVATSION MENEJMENTDA KOMMUNIKATSIYA VA TASHKILY MOSLASHUVCHANLIKNING ROLI: O'ZBEKISTON SHAROITI MISOLIDA	92
Atamatov Abdualil Salomovich	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING AHAMIYATI VA UNING SALOHİYATINI BELGILOVCHI OMILLAR	97
Qodirov Baxodir Tursunovich, To'rayev Qaxramon Zokirjonovich	

NAMANGAN VILOYATIDA AYOLLAR TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA TADBIRKORLIK MUHITINI BAHOLASH	103
Raximova Moxigul Isroiljonovna	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA TO'G'RIDAN-TO'G'RI XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB ETISH BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	107
Davitova Shaxzoda Doniyor qizi	
ANALYSIS OF THE FORMATION OF MARKET DEMAND AND THE ESTABLISHMENT OF EQUILIBRIUM IN A MARKET ECONOMY	112
Kamilova Nargiza	
BO'LAJAK FIZIKA O'QITUVCHILARINI NANOTEXNOLOGIYA SOHASIDAGI BILIMLARNI TAQDIM ETISHGA VA O'QITISHGA TAYYORLASH METODIKASI	115
Sottarov Abdulvali Umirqulovich	
INTEGRATING AI INTO STRATEGIC MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	120
Uktamova Durdona Bakhtiyor qizi, Sultonali Umaraliyevich Mekhmonov	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA IJTIMOYIY HISOBOTLAR VA ULARNING AHAMIYATI	130
Sayfullayev Mexroj Sayfullayevich	
SANOAT KLASTERINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY JIHATLARI.....	135
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI LIKVIDLIGINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI	140
Yangiboev Rustam Berdiyrovich	
MINTAQA IQTISODIY O'SISH DRAYVERLARINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY XAVFLARNI BOSHQARISH MEKANIZMLARI.....	145
Turopova Nigora Xolmurod qizi	
ЭКОЛОГИЯ ТУРИСТА КАК МЕТОД СОЗДАНИЯ КОМФОРТНОЙ И УСТОЙЧИВОЙ СРЕДЫ ДЛЯ ПУТЕШЕСТВЕННИКОВ.....	149
Наурызбаев Алиакбар Рустамович	
BINO VA INSHOOTLARNI BARPO ETISHDA PREFABRIKATSIYALASHGAN HAMDA MODULLI QURILISH TIZIMLARINI AQLLI BOSHQARUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	152
Solijonov Javoxirmirzo Obidjon o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA AKSIYADORLIK TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	163
Saidaxmedova Aida Mirzayevna	
O'ZBEKISTONDA KO'CHAT YETISHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	169
Abdufarmonov Farrux Faxriddinovich	
O'ZBEKISTONDA EKSPORTGA YO'NALTIRILGAN QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI SIFATI VA XALQARO STANDARTLARGA MUVOFIQLIGI TAHLILI	174
Safarova Muxabbat Radjabovna	
TIJORAT BANKLARI DEPOZIT SIYOSATI VA DEPOZIT BAZASI DINAMIKASINING BANK LIKVIDLIGIGA TA'SIRI	178
Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ISLOMIY MOLIYANING BANK TIZIMIGA INTEGRATSIYASI: MUAMMOLAR, IMKONIYATLAR VA TRANSFORMATSIYA YO'NALISHLARI	186
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
SAMARQAND VILOYATI SANOATINING HUDUDIY TARKIBINI TAKOMILLASHTIRISHNING AYRIM MASALALARI.....	190
Uralov Eliboy Omonovich	

DIVERSIFIKATSIYALASHUV ASOSIDA QURILISH TARMOG' I RIVOJLANISHINI KO'P OMILLI BOG'LANISHLAR ASOSIDA MODELLASHTIRISH.....	194
<i>Yembergenova Aynur Aydosbaevna</i>	
ЩЕБЕНОЧНО-МАСТИЧНЫЙ АСФАЛЬТОБЕТОН В КИТАЕ: СОСТАВ, СВОЙСТВА, ИННОВАЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ.....	201
<i>Карабаев Абдужаббор Мелиевич, Занг Хайфей</i>	
TADBIRKORLIK FAOLIYATIDA SUBYEKTIV RISKNI SHAKLLANTIRUVCHI KOGNITIV OMILLAR VA ULARNI BOSHQARISH MEKANIZMLARI	205
<i>Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov</i>	
HOMILADOR AYOLLAR UCHUN MAXSUS KIYIMLARNI LOYIHALASHDA ISTE'MOLCHILAR TALABLARINI O'RGANISH	211
<i>D.Sattarova, U.Vakhidova, D.Madiyarovna</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLI DAROMADLARIGA TA'SIR ETUVCHI STATISTIK INDIKATORLAR TIZIMINING METODOLOGIK ASOSLARI VA ULARNING TAHLILY IMKONIYATLARI	217
<i>Atayev Jaxongir Erkinovich</i>	
KICHIK BIZNES INVESTITSION KREDITLARINI TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MOLIYALASHTIRISH.....	221
<i>M.O.Yuldoshova</i>	
HUDUDNING "YASHIL IQTISODIYOT" ASOSIDA RIVOJLANISHINI TADQIQ ETISH: KO'RSATKICHLAR TIZIMI VA BAHOLASH USULLARI	226
<i>Shomirzayev Abdug'affor Abdujabbor o'g'li</i>	
O'ZBEKISTONDA SUV XO'JALIGI TIZIMIDAGI QAYTA TIKLANUVCHI HAVZALAR	231
<i>To'rayev Rasul Nortojoyevich, Seytov Aybek Jumabayevich, Uteuliyev Niyatbay Uteuliyevich, Haydarova Roziya Davronovna</i>	
KORXONALAR IQTISODIY BARQARORLIGINING NAZARIY MODELLARI VA SINERGETIK YONDASHUV ASOSIDA BAHOLASH MEKANIZMLARI	236
<i>Iminova Nargizaxon Akramovna</i>	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA SIYOSATI VA QIMMATLI QOG'OZLAR PORTFELINI BOSHQARISH STRATEGIYALARI	241
<i>Abduvaliyev Sanjar Abdurahmonovich</i>	
PAHTA VA MEVA-SABZAVOT YETISHTIRUVCHI FERMERLARDA TAVAKKALCHILIK XULQ-ATVORINING QIYOSIY TAHLILI: ISTIQBOL NAZARIYASI ASOSIDA.....	249
<i>Tadjiyev Abdusame Abduhamidovich</i>	
ФОРМИРОВАНИЕ МАРКЕТИНГОВОЙ СТРАТЕГИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ.....	253
<i>Алиев Абдулазиз Исмаилович, Кахрамонова Азиза Шухрат кизи</i>	
QQS TIZIMI SAMARADORLIGINI XALQARO INDIKATORLAR ASOSIDA BAHOLASH	259
<i>Eshkarayev Bobir Chariyevich</i>	
QISHLOQ XO'JALIGIDA OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING INNOVATSION USULLARI	265
<i>Tadjimirzayev Anvar Abduvoxidovich, Batirova Raxima Abdujabborovna</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKINI BOSHQARISH MEKANIZMINING AMALIY TAHLILLARI.....	273
<i>Hamroyev Sherzod Axtamovich</i>	
ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОГО СПРОСА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МЕТОДОВ МАШИННОГО ОБУЧЕНИЯ В РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛЕ УЗБЕКИСТАНА.....	280
<i>Тен Марина Владимировна</i>	
O'ZBEKISTON SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH DASTURLARINING IMPORT O'RNINI BOSISHDAGI SAMARADORLIGI TAHLILI	287
<i>Sobitova Ra'no Solidjonovna</i>	

NEFT-GAZ LOYIHALARIDA DAVLAT VA INVESTOR MANFAATLARINI MUVOFIQLASHTIRISHNING FISKAL-BOJXONA MEXANIZMLARI.....	290
Mansurov Obid Zaynidinovich	
QURILISH KORXONALARI FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH INSTRUMENTLARI	296
Yahyoyev To'liqin Ismatulla o'g'li	
QASHQADARYO VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA TRANSPORT INFRATUZILMASINING TA'SIRI.....	300
Jahongir Ruziboyevich Qosimov, Narzullayeva Charos	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELINING SEKTORLAR KESIMIDAGI RISKLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	306
Norova Nozima Nabiyeвна	
AVTOMOBIL SANOATI KORXONALARIDA BREND STRATEGIYASINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY MODELLARI.....	312
Boboyev L Kadruxja Djuraxodjayeвich	
HUDUD EKSPORT SALOHİYATINI STATISTIK TADQIQ ETISHDA RCA INDEKSIDAN FOYDALANISH.....	318
Xurramov Ramazon Allayor o'g'li	
СОВРЕМЕННЫЕ КОНЦЕПЦИИ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ УПРАВЛЕНИЯ СТРАТЕГИЕЙ БРЕНДОВ В АВТОМОБИЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	325
Бобоев Л Кадрухжа Джураходжаевич	
HUDUDLARDA UY-JOY QURILISHI JARAYONINI TASHKIL ETISHNING QONUNIYATLARI VA TAMOIYILLARI.....	331
Usmanov Mirumar Abdulla o'g'li	
OYNALI FASAD TIZIMLARINI MONTAJ QILISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI	339
Inamov Boxodir Nizamovich, Ozodxo'jayev G'aybulla Sherzodxo'ja o'g'li	
KLASSIK SHIFRLASH ALGORITMLARINING XUSUSIYATLARINI NEYRON TARMOQ ORQALI O'RGANISH.....	344
Davlatov Mirzo-Ulug'bek Bobir o'g'li, Allanov Orif Menglimuratovich, Turdibekov Baxtiyor Baxodir o'gli	
АЛГОРИТМ АДАПТАЦИИ ПАРАМЕТРОВ СИСТЕМ ИДЕНТИФИКАЦИИ ДИНАМИЧЕСКИХ ОБЪЕКТОВ.....	350
Сидиков Исамиддин Хакимович, Алимова Гулчехра Рахимжоновна, Ибрагимов Беговот Шералиевич	
ELEKTRON HUKUMATNING BARQAROR RIVOJLANISHI: QOZOG'ISTON VA O'ZBEKISTON TAJRIBASINING QIYOSIY TAHLILI.....	355
Umarova Durdona Abdumannabovna	
UY-JOY FONDI BOSHQARUVINING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	360
Aminova Naima Umar qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT RIVOJI VA UNI TARTIBGA SOLISHDA MUVOZANATLI REGULYATIV SIYOSAT YURITISH.....	365
Davlatov Ulug'bek Baxodirovich	
HUDUDIY SANOAT ISHLAB CHIQRISHNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISH TENDENSIYALARI	370
Avliyaqulov Xudoyberdi	
O'ZBEKISTONDA AHOLINI UY-JOY BILAN TA'MINLASH DASTURLARIDA MAVJUD MUAMMOLAR.....	374
Xannarov Komiljon Karimovich	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATINING JOZIBADORLIGINI OSHIRISH VA DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARINI MOTIVATSİYALASHGA OID TEXNOLOGIYALAR.....	380
Bekmurodov Navruz Ergashevich	

FORECASTING AND PROMISING DIRECTIONS OF INNOVATIVE INDUSTRIAL AND INVESTMENT DEVELOPMENT IN THE KASHKADARYA REGION393

Sattorov Shohruh

ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПЫТАТЕЛЬНЫХ ЛАБОРАТОРИЙ НА ОСНОВЕ РАСШИРЕННОЙ РИСК-ОРИЕНТИРОВАННОЙ МОДЕЛИ С ВЕСОВЫМИ КОЭФФИЦИЕНТАМИ400

Загидуллина Карина Рафаиловна

РОЛЬ ФИНАНСОВОЙ ГРАМОТНОСТИ В РАЗВИТИИ ЖЕНСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА405

Viktoriya Kan

HUDUDLARDA SANOAT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRISH JARAYONLARINI STATISTIK BAHOLASH410

Nizomov Maxmud Minovarovich

HUDUDLARDA SANOAT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQUARISH JARAYONLARINI STATISTIK BAHOLASH

Nizomov Maxmud Minovarovich

“Olmaliq kon-metallurgiya kombinati” AJ

“Budjetlashtirish va xarajatlarni nazorat qilish” departamenti rahbari

Annotatsiya. Maqolada hududlarda sanoat mahsulotini ishlab chiqarish hajmi, ulushi, o'sish dinamikasi, hududlarda aholi jon boshiga ishlab chiqarilgan sanoat mahsuloti, o'sish dinamikasi hududlararo va respublika ko'rsatkichlari bilan qiyosiy tahlil etilgan va hududlar bo'yicha ustuvor vazifalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: sanoat zonasi, kichik sanoat zonasi, ko'chishga moyillik, qiyosiy tahlil, aholi jon boshiga mahsulot, hududiy mahsulot, xorijiy investor, qo'shma korxonalar, indeks, xususiy tadbirkor.

Abstract. The article analyzes the volume, share, and growth dynamics of industrial production in the regions, industrial production per capita in the regions, and growth dynamics in comparison with interregional and republican indicators, and presents priority tasks for the regions.

Keywords: industrial zone, small industrial zone, propensity to move, comparative analysis, product per capita, regional product, foreign investor, joint venture, index, private entrepreneur.

Аннотация. В статье анализируются объемы, доля и динамика роста промышленного производства в регионах, промышленное производство на душу населения в регионах, а также динамика роста в сравнении с межрегиональными и республиканскими показателями, и представлены приоритетные задачи для регионов.

Ключевые слова: промышленная зона, малая промышленная зона, склонность к перемещению, сравнительный анализ, продукт на душу населения, региональный продукт, иностранный инвестор, совместное предприятие, индекс, частный предприниматель.

KIRISH

Sanoati rivojlangan xorijiy davlatlarning tajribasi shuni ko'rsatadiki, sanoat tarmog'i davlatlarning barqaror iqtisodiy rivojlanishida asosiy o'rinni egallaydi. Shu jihatdan milliy sanoatning rivojlanishi foydali mehnatga layoqatli aholini ish bilan ta'minlaydi; agrar sektor korxonalarini, oziq-ovqat, yengil sanoat tarmoqlarini va boshqalarni rivojlanishiga turtki beradi; aholining pul daromadlarini oshiradi va h.k.

Shu nuqtayi nazardan kelib chiqib, mamlakatimizda va hududlarida ishlab chiqariladigan sanoat mahsuloti (ish, xizmat) hajmini hududlararo hamda hududlarni mamlakatimiz ko'rsatkichlari bilan taqqoslash orqali tahlil qilish, sanoat mahsulotini aholi jon boshiga to'g'ri keladigan miqdori dinamikasini tahlil etish va hududlardagi ustuvor vazifalarni hamda o'sish nuqtalarini belgilash muhim ahamiyat kasb etadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yilning 16-fevraldagi PF-21-sonli “Mamlakat taraqqiyotining 2030-yilgacha mo'ljallangan ustuvor yo'nalishlari doirasida islohotlarni izchil davom ettirish va yangi bosqichga olib chiqishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida”gi Farmonida ham “Milliy iqtisodiyotning eksport salohiyatini kuchaytirish va uning tarkibida qo'shilgan qiymati yuqori bo'lgan mahsulotlar ulushini keskin oshirish, mahalliy xomashyo bazasidan samarali foydalanish va ilg'or texnologiyalarga asoslangan sanoatni rivojlantirish, sanoatning “drayver” sohalarni rivojlantirish va hududlarning sanoat salohiyatini to'liq ishga solish, sanoatda qo'shilgan qiymat hajmini 60 milliard dollarga etkazish, tog'-kon sanoatida mahalliyashtirish, sanoat kooperatsiyasi hamda shatakka olish tizimi doirasida mahalliyashtirilgan mahsulotlar hajmini 2 mlrd dollarga etkazish” kabi ustuvor vazifalar belgilab berilgan [1].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Sanoat ishlab chiqarishni barqaror rivojlantirish, uni hududlar miqyosida rivojlantirishning ilmiy-uslubiy va amaliy jihatlarini ko'plab xorijiy va mahalliy olimlarning ilmiy tadqiqot ishlarida keng yoritib berilgan. Xususan: N.Bursov va M.Best ilmiy tadqiqotlarida sanoat ishlab chiqarishining rivojlanishiga ta'sir qiluvchi omillar, tarmoqda raqobatbardoshlikni oshirish yo'nalishlari yoritib berilgan [3, 5].

Hududlarning rivojlanish strategiyasidan kelib chiqib, sanoat ishlab chiqarishni sanoat zonalarida tashkil etish va rivojlantirish masalalari A.Egorova, S.Kuznesova [6] hamda V.Kuznesov, S.Kuznesova [7, 8] kabi olimlarning ilmiy ishlarida keng bayon etilgan. Shuningdek, G.Vlaskin va E.Lenchuk ilmiy tadqiqotlarida sanoat siyosatini ishlab chiqishda tarmoqni innovatsion rivojlantirishning nazariy-uslubiy tomonlari yoritilgan [4]. Ammo yuqoridagi ilmiy ishlarining barchasida Rossiya Federatsiyasi sharoitiga to'g'ri keladigan sanoatlashtirish siyosati markaziy o'ringa chiqqanligini ta'kidlashimiz mumkin. Akademik S.G'ulomovning ishlarida sanoat sohasida kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirish masalalari keng yoritib berilgan [10].

TADQIQOTNING METODOLOGIYASI

Izlanish jarayonida iqtisodiy, statistik, qiyosiy tahlil, indeks, xronologik kuzatish va matematik usullardan foydalanildi. Shu bilan birga, O'zbekiston va xorijiy olimlarning ushbu mavzu yuzasidan chop etilgan ilmiy ishlaridan ham foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Quyida keltirilgan 1-jadvalda hududlar kesimida ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari miqdori va ularning 2020–2024-yillarda nominal qiymati bo'yicha sanoat mahsuloti miqdorining o'sish dinamikasi berilgan. Jadvaldagi ma'lumotlarga ko'ra, respublikada ushbu ko'rsatkich qayd etilgan yillar davomida o'sish tendensiyasiga ega. 2020-yilda respublikada 368740,2 mlrd so'mlik sanoat mahsuloti ishlab chiqarilgan bo'lsa, 2024-yilga kelib u 880198,5 mlrd so'mni tashkil etgan, ya'ni u 2,7 barobarga o'sgan. 2024-yilda sanoat mahsuloti ishlab chiqarish Toshkent shahrida (171706,2 mlrd so'm), Navoiy (145615,0 mlrd so'm), Toshkent viloyatida (138555,4 mlrd so'm), Andijon (90626,6 mlrd so'm), Samarqand (45408,0 mlrd so'm), Qashqadaryo (39116,8 mlrd so'm) viloyatlarida nisbatan ko'p bo'lgan. Past darajada ishlab chiqarish Surxondaryo (13829,8 mlrd so'm), Sirdaryo (20064,5 mlrd so'm), Jizzax (24903,7 mlrd so'm) viloyatlarida kuzatildi (1-jadval).

1-jadval. Hududlar kesimida sanoat mahsuloti hajmi va o'sish dinamikasi¹

№	Viloyatlar	Sanoat mahsulotini haqiqiy narxlarda jami; mlrd so'm					Sanoat mahsulotini ishlab chiqarishning o'sish sur'atlari / o'tgan yilga nisbatan, %da				
		2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
1	Qoraqalpog'iston Respublikasi	13981,3	16630,4	17624,7	17791,1	24323,5	109,8	118,9	106,0	100,9	136,7
2	Andijon	36376,5	35935,3	54352,5	73767,1	90626,6	109,8	98,8	151,3	135,7	122,9
3	Buxoro	17574,4	20772,1	27202,4	31860,4	42243,7	118,8	118,2	131,0	117,1	132,6
4	Jizzax	5823,8	8731,8	11402,0	19197,3	24903,7	127,0	149,9	130,6	168,4	129,7
5	Qashqadaryo	14612,3	18771,9	22624,4	28767,7	39116,8	71,8	128,5	120,5	127,2	136,0
6	Navoiy	65084,9	73633,5	84393,7	101841,9	145615,0	146,5	113,1	114,6	120,7	143,0
7	Namangan	11011,9	14695,1	18120,5	21906,8	31696,2	124,9	133,4	123,3	120,9	144,7
8	Samarqand	18383,4	22834,3	29188,6	32955,7	45408,0	116,5	124,2	127,8	112,9	137,8
9	Surxondaryo	5322,7	6675,3	7229,8	8848,6	13819,8	125,8	125,4	108,3	122,4	156,2
10	Sirdaryo	7990,9	9813,3	12011,2	15348,1	20064,5	109,6	122,8	122,4	127,8	130,7
11	Toshkent viloyati	65949,9	83433,9	93935,1	106915,3	138555,4	123,3	126,5	112,6	113,8	129,6
12	Farg'ona	21701,2	27761,5	30303,5	35794,9	45896,1	116,3	127,9	109,2	118,1	128,2
13	Xorazm	9615,9	13658,1	18323,3	21589,1	28438,8	112,6	142,0	134,2	117,8	131,7
14	Toshkent shahri	66188,0	90211,9	108807,7	124116,4	171706,2	125,5	136,3	120,6	114,1	138,3
15	O'zbekiston Respublikasi	368740,2	456056,1	553265,0	658991,7	880198,5	114,3	123,7	121,3	119,1	133,6

1 Manba: O'zbekiston Respublikasi davlat statistika qumitasi ma'lumotlar

Hududlarda sanoat mahsuloti ishlab chiqarishni 2024-yilda 2020-yilga nisbatan nisbiy o'sishini ko'radigan bo'lsak, eng yuqori o'sish Surxondaryo (156,2%), Namangan (144,7%), Navoiy (143,0%) viloyatlarida sodir bo'lgan. Qolgan viloyatlarda ham o'sish o'rtacha darajaga yaqin bo'lgan.

Hududlarning respublika jami sanoat mahsulotiga qo'shgan ulushlarini ko'rib chiqamiz (2-jadval).

2-jadval. Umumiy sanoat ishlab chiqarish hajmida hududlarning ulushi (jamiga nisbatan %da)²

Hududlar	2020	2021	2022	2023	2024
Qoraqalpog'iston Respublikasi	3,9	3,7	3,3	2,8	2,8
Andijon	10,1	8,1	10,1	11,5	10,5
Buxoro	4,9	4,7	5,1	5,0	4,9
Jizzax	1,6	2,0	2,1	3,0	2,9
Qashqadaryo	4,1	4,2	4,2	4,5	4,5
Navoiy	18,1	16,6	15,8	15,9	16,9
Namangan	3,1	3,3	3,4	3,4	3,7
Samarqand	5,1	5,1	5,5	5,1	5,3
Surxondaryo	1,5	1,5	1,4	1,4	1,6
Sirdaryo	2,2	2,2	2,2	2,4	2,3
Toshkent vil.	18,3	18,8	17,5	16,7	16,1
Farg'ona	6,0	6,3	5,7	5,6	5,3
Xorazm	2,7	3,1	3,4	3,4	3,3
Toshkent sh.	18,4	20,3	20,3	19,4	19,9
O'zbekiston Respublikasi	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Jadvaldan ko'rish mumkinki, 2024-yilga kelib eng ko'p ulush Toshkent shahriga (19,9%), Navoiy (16,9%), Toshkent viloyati (16,1%), Andijon (10,5%), Samarqand va Farg'ona (5,3 foiz), Qashqadaryo (4,5%) viloyatlariga to'g'ri keladi. Eng past ulushga ega hududlarga Surxondaryo (1,6%), Sirdaryo (2,3%), Jizzax (2,9%), Xorazm (3,3%), Namangan viloyati (3,7%) viloyatlarini kiritish mumkin. 3-jadvalda respublika va hududlar bo'yicha aholi jon boshiga ishlab chiqarilgan sanoat mahsuloti miqdori keltirilgan (3-jadval).

3-jadval. Hududlar kesimida aholi jon boshiga sanoat mahsulotini ishlab chiqarish hajmi (ming so'm)³

№	Viloyatlar	2020	2021	2022	2023	2024
1	Qoraqalpog'iston Respublikasi	7316,0	8589,6	8981,4	8942,7	12064,0
2	Andijon viloyati	11519,2	11156,6	16529,9	21964,0	26439,6
3	Buxoro viloyati	9080,1	10587,4	13647,2	15719,0	20501,3
4	Jizzax viloyati	4170,8	6253,4	7812,5	12871,5	16357,3
5	Qashqadaryo viloyati	4417,4	5567,2	6566,7	8169,2	10865,8
6	Navoiy viloyati	64737,5	71925,7	80786,1	95593,6	134209,0
7	Namangan viloyati	3878,7	5068,6	6112,9	7225,6	10228,2
8	Samarqand viloyati	4698,6	5723,6	7163,2	7915,6	10676,7
9	Surxondaryo viloyati	2004,8	2461,4	2605,5	3113,7	4746,9
10	Sirdaryo viloyati	9361,5	11282,8	13532,3	16953,5	21751,7
11	Toshkent viloyati	22356,3	28622,3	31664,5	35371,9	44983,4
12	Farg'ona viloyati	5732,0	7195,5	7698,4	8906,7	11185,8
13	Xorazm viloyati	5009,6	7155,5	9439,5	10921,0	14120,6
14	Toshkent shahri	25052,6	31976,2	37398,7	41391,6	55807,3
15	O'zbekiston Respublikasi	10771,8	13061,9	15520,2	18098,0	23679,4

Jadvaldan ko'rinadiki, aholi jon boshiga to'g'ri keladigan sanoat mahsulotlari miqdori 2020–2024-yillarda barcha viloyatlar va respublikada o'sish tendensiyasiga ega bo'lgan. 2024-yilda 4 ta viloyatda bu ko'rsatkich respublika ko'rsatkichidan (23 679,4 ming so'm) yuqori bo'lgan, bu Navoiy viloyatida (134 209 ming so'm),

2 Manba: O'zbekiston Respublikasi milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari

3 Manba: O'zbekiston Respublikasi milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari

Toshkent shahrida (55 807,3 ming so'm), Toshkent viloyatida (44 983,4 ming so'm) va Andijon viloyatida (26 439,6 ming so'm). Past ko'rsatkich Surxondaryo (4 746,9 ming so'm), Namangan (10 228,2 ming so'm), Samarqand (10 676,7 ming so'm), Farg'ona (11 185,8 ming so'm), Xorazm (14 120,6 ming so'm), Jizzax (16 357,3 ming so'm) viloyatlariga to'g'ri keldi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Endilikda hukumat sanoat siyosatini yuritishda hududiy rivojlanishga asosiy e'tiborni qaratishi lozim. Ayniqsa, sanoati past rivojlangan hududlar bilan ishlashi kerak. Zarar ko'rib ishlayotgan, past rentabelli korxonalarni istiqboli bo'lmasa, tugatish, ularning o'rniga kichik sanoat zonalarini tashkil etish zarur. Agar bu korxonalarni yangi texnologiyalar asosida yoki xorijiy investorlar bilan hamkorlikda rivojlantirish imkoniyati bo'lsa, uni qo'llab-quvvatlash chorasini ko'rish zarur.

Hududda sanoat mahsuloti ishlab chiqarishni faollashtirish yo'nalishlarini belgilashda quyidagi tamoyillarga e'tiborni qaratish kerak, deb o'ylaymiz:

- yangi texnologiyaga asoslangan, raqobatbardosh va eksportga yo'naltirilgan mahsulot ishlab chiqarishga qaratilgan investitsion loyihalarni hududdagi kichik sanoat zonalariga jalb qilish;
- korxonalarining imkoniyatlarini o'rganish, tahlil qilish va ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish, yangi texnologiyalarni joriy qilish;
- xorijiy hamkorlar bilan ishlash imkoniyatlari, import o'rnini bosuvchi tovar va xizmatlarni ishlab chiqarish, mahalliyashtirish dasturlarida qatnashishini, kooperatsiyalashuvi bilan bog'liq jarayonlarni qo'llab-quvvatlash;
- hududda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining ishlab chiqarish faoliyatini o'rganish, istiqbolli biznesni aniqlash va uni qo'llab-quvvatlash va boshqalar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 16-fevraldagi "amlakat taraqqiyotining 2030-yilgacha mo'ljallangan ustuvor yo'nalishlari doirasida islohotlarni izchil davom ettirish va yangi bosqichga olib chiqishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-21-sonli Farmoni // URL: <https://lex.uz/uz/docs/-8050769>
2. Бурцов Н.Н. Промышленность России в условиях развития конкурентной среды: региональный аспект. – М.: Наука, 2003г. 319с.
3. Власкин Г.А. Ленчук Е.Б. Промышленная политика в условиях перехода к инновационной экономике: опыт стран Центральной и Восточной Европы и СНГ. М.:Наука 2006. – 246с.
4. Бест М. Новое конкуренция. Институты промышленного развития. М.ГТЕИС, 2004 г. – 356с.
5. Егорова А. О., Кузнецова С. Н. Промышленные парки как платформа для развития человеческого и финансового капитала // Научное обозрение. 2016. № 18. С. 138-141.
6. Кузнецов В. П., Кузнецова С. Н., Лапаев Д. Н. Теоретические аспекты развития организационно - экономического механизма формирования промышленных парков. Казань, изд-во Познание Института экономики, управления и права. 2014. 148 с.
7. Кузнецова С.Н., Кузнецов В.П. Методика оценки интегральной эффективности инвестиционных проектов в рамках промышленных парков: монография / Мининский университет. Нижний Новгород. 2015. 200 с.
8. Фуломов С.С. Тadbirkorlik va kichik biznes.-Т.: Шарқ, 2002.-183 б.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100